

ELŐSZÓ.

Munkánk első kötetét a közönség és kritika egyaránt kedvezően fogadván, ez buzditásul szolgált arra nézve, hogy a jelen második kötetet még nagyobb gonddal s gazdagabb tartalommal állítsuk elé.

A lapjaink- és folyóiratainkban megjelent bírálatokat munkánk fölött ismerimár az olvasó közönség; azonban, miután magánosok is több véleményt, ítéletet és javaslatot küldtek hozzánk: szabad legyen ezek halmazából egyet, különösen a temesvárit. föl-
idéznünk:

„A Magyarország és Erdély képekben“ című munka nemcsak eszmében, de mint az első megjelent kötet mutatja, kivitelben is oly jeles, hogy alig tudom mint magyar-é, vagy mint irodalom barátja örüljek inkább neki. A honismertető cikkek világos, érthető modorban vannak előadva, a nélkül hogy léhasághoz hajlanának. Minden, mit az író lelki szemünk elé

vezet e munkában, miénk, kik e hazát, e nemzetet, annak tudomány- s művészetbeni fejlődését szeretjük. Itt még a régiségek sem életelen tárgyak, mert a történet lábnyoma népesíté helyeit örök időre; multunk innét méla jóakaratu búcsut int jövőnknek, s gondolatainkat oda vezeti: miként tehetnők e szép hazát nagygyá és boldoggá. Maga a tudós is adatokat fog itt találni, milyeneket más munkába hiába keres. — Hazánk nemtője adja, hogy e vállalat hosszú életü legyen és hogy a magyar közönség képesítse kitűzött céljának minél nagyobb mértékben megfelelni.“

„Ha nekem mint olvasónak egy szeréyn megjegyzést szabad tennem, csak azon kéréssem volna, hogy a sajátképi szépirodalomnak vagy épen semmi, vagy csak a legkeskenyebb tér szabassék. Igénytelen nézetem szerint az irodalom ez ágából csak a népmondák volnának fölveendők, ugy körülbelöl mint Mednyánszky munkájában: „Malerische Reise auf dem Waagflusse“, mert ezek is sokszor történeti helyre vagy személyre vonatkoznak; — és az oly költemények, mint Petőfi- és Tompáé, eredeti jellemünket fölulmulhatlanul tükrözik.“

Mi a jóakaratu figyelmeztetést, az értelmes utbaigazítást, bár kitől jöjjön is az, mindenkor jó néven vesszük; sőt kérjük is t. ha-

zánkfiat, sziveskedjenek munkánk hiányait őszintén felfödözni, hogy a szerint igazodhasunk, miután csálhatlanságot, hibátlan tökélyt semmiféle emberi mű nem követelhet. A hibák kiigazítását, a hiányok pótlását utólagosan közleni mindenkor hajlandók vagyunk.

Nem tagadható, miként az első kötetben némely száraz tárgyat, mint valami halottat felvirágozni akarván, talán bővebben szórtuk a versbokrétaikat mint kellett volna; azonban a tisztelt temesvári bírálónk által kiszabott körön túl még sem igen léptünk, miután a népregéken kívül csak is oly verseket közlöttünk, mik nemzeti jellemünk eredetiségét tükrözik, — s mikben, főkép a külföld kétségkívül gyönyörködni fog. Helyén van itt megjegyeznünk, miként munkánk első kötete már német nyelven is megjelent, s eddig már a nagy külföldi világ kezén forog.

E második kötetben úgy hiszszük, elég van téve mind temesvári ügybarátunk, mind az „Uj magyar muzeum“ kívánatának.

Mint már az első kötetben a kecskeméti tájszólásmód ismertetése alkalmával megjegyeztük, nyelvünk jó és szép hangzatát fölötté rontja és gyöngíti a sok közép é összehalmozottsága, mit a kecskeméti, szegedi és itt-ott a székely magyar nép igen helyes tapintata s ép izlése ő-vel szokott fölcserélni. Kíváncsok, hogy ezen nyelvcsépitő szokás az életből az irodalomba is áttétessék, s oly szavaknál, hol a sok é nagyon összehalmozódik, az euphónia, a kellemes hangzás végett használtassék. Iróink már megkezdték e jó szokás használatát, de

nem eléggé bátran. Mi tehát most e kötetben tovább megyünk egy lépéssel, s a sok e-t több helyt fogjuk ő-vel fölváltogatni, illetőleg a nyelv szelleméhez képest mérsékelni, mint irodalmunkban eddig szokás vala. S ha ezen szép írásmód divatba jő, ez nem a mi érdemünk, hanem népünk azon osztályaé leendő, mely már századok óta úgy beszél s követésre méltó jó példával megy elől.

Még most e tekintetben bizonyos határozott rendszabályt nem lehet fölállítani, de ha majd megszokjuk s mindinkább belejövünk, akkor igen. Mi most főkép az euphoniára ügyeltünk s később majd a gyakorlat által hozandó rendszabályhoz fogjuk magunkat alkalmazni.

E vállalat jövőjének érdekében tett hosszabb nyári utazásunk, s képmetszőink elfoglaltsága sokat tett arra, hogy munkánk ez első két kötete rövidebb idő lefolyása alatt nem jelenhetett meg. Ne vegye ezt tőlünk rossz néven a t. közönség. A nálunk, úgy mint mindenütt a világon, elég nagy számmal megjelenő gyors és könnyű munkák mellett, — szabad legyen nekünk kissé lassúnak s nehezkésnek lenni. Ezzel, ha magunknak nem használunk is, legalább nem ártunk az ügynek, melyet komoly szándékkal, tiszta hazafiúi buzgalommal, s férfias kitartással képviselni meg nem szünendünk.

Vajha olvasó közönségünk hazafiúi részvéte is kitartó legyen ezen vállalat iránt, melynek, ha egyéb érdeme nem volna is, elég az, hogy tisztan nemzeti.

Kubinyi Ferencz és Vahot Imre,
mint kiadó-szerkesztők.